

Domarkompendium för

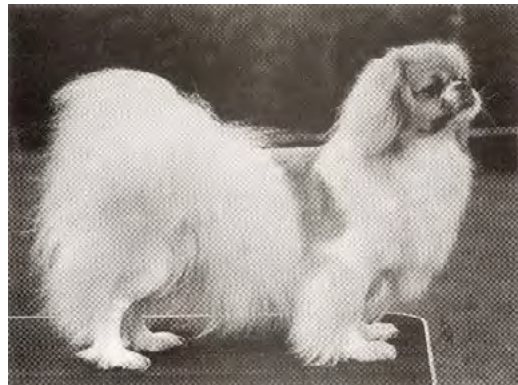
TIBETANSK SPANIEL

framtaget inför exteriördomarkonferens 2021

Inledning

Tibetansk spaniel är en ras som har varit trogen sin rasstandard och inte förändrats nämnvärt över tid. Här är två foton av hundar som föddes för drygt 40 år sedan. Dessa hundar skulle även idag kunna stå som segrare på en utställning. Det är viktigt att alla uppfödare och exteriördomare fortsätter att värna om den tibetanska spanielns särdrag, så vi bevarar vår uråldriga, vackra och sunda ras i all framtid. Det kan vara rasens avsaknad av överdrifter som gjort att inga exteriöra hälsoproblem har uppstått.

Tik, född 1982

Hane, född 1974

Detta kompendium är framtaget inför exteriördomarkonferensen i oktober 2021, och kommenterar och förklarar standardtexten (FCI Nr 231 fastställd 2015-03-18) för tibetansk spaniel. Det ersätter det tidigare kompendiet från 2008. Kompendiet är framförallt avsett att användas vid utbildning och vidareutbildning av domare, men kan även fylla en viktig funktion genom att ge uppfödare och andra som är intresserade av rasen fördjupade kunskaper om standarden.

Företrädesvis är kommentarerna till för att klargöra variationerna som faller inom standarden för olika detaljer, och betoning har lagts på att klargöra de viktiga rasegenskaperna som alla domare och uppfödare bör beakta. I vissa avseenden är standarden inte kommenterad då den i sig själv är så tydlig att kommentarer är överflödiga.

I kompendiet återges rasstandard till vänster i kursiv text på en grå bakgrund, och kommentarerna ses till höger.

Bilder som har använts representerar rastypiska tibetanska spaniel av utmärkt typ.

Innehållsförteckning:

Historia	3
De viktigaste rasegenskaperna	5
Helhetsintryck, Uppförande/karaktär	7
Huvud	9
Hals, Kropp.....	13
Framställ.....	15
Bakställ, Rörelser	17
Päls, Storlek/vikt.....	19
Fel, Nota bene, Testiklar	21

Historia

Tibetansk spaniel är en urgammal ras från Asien. Ingen kan dock med säkerhet säga om rasen för tusentals år sedan var tibetansk eller kinesisk. Små hundar har sedan urminnes tider ansetts som värdefulla gåvor både i Tibet och Kina, men det är omöjligt att veta vem som skänkte det första exemplaret till vem. Tibetanerna betraktar rasen som tibetansk, och det sedan tusentals år. Hundarna hölls högt i slutna palats och kloster, både som sällskapshundar och vakthundar. Små hundar hade även en stor betydelse i religiösa riter och ansågs vara andebesvärjare av stort värde.

Det var britterna som upptäckte och tog med sig de små hundarna till hemlandet. Vid slutet av 1800-talet fanns flera namngivna tibetanska spaniel i England. Mrs MacLaren Morrison tog med sig ett antal hundar till England och hon beskrev rasen i The Twentieth Century Dog publicerad 1904: "De är intelligenta, tillgivna, smarta och mycket goda följeslagare och sällskap".

1934 bildades The Tibetan Breeds Association, och de fyra erkända tibetanska raserna fick sina egna rasstandarder. Storbritannien anses idag som rasens hemland.

Andra världskriget slog hårt mot rasen. Endast en känd hund, hanen Skyid, överlevde kriget och kom att användas i återuppbyggnaden av rasen. Två helsyskon, Garpon och Potala, kom till England 1946 och 1947 och sistnämnda år kom ytterligare en obesläktad tik nämligen Dolma. Det är dessa hundar som är grundstommen till dagens tibetanska spaniel.

1955 importerades den första tibetanska spanieln till Sverige av Margita Ströberg, kennel Videbacken, och året efter gjordes den första registreringen. Under sin aktiva tid som uppfödare av rasen hade hon 4-5 kullar.

Aveln tog ny fart i mitten av 1960-talet, då Gunhild Vilen importerade en hane och en tik. Deras avkommor användes bland andra av Gunhild Johansson i Tierp, som bedrev en ganska omfattande avel under 60- och 70-talen.

Förutom introduktion av rasen lhasa apso samt en betydelsefull uppfödning av tibetansk terrier, importerade Marianne Baurne, Krysanter kennel, även tibetansk spaniel 1967. Döttrar till dessa importer kom att bilda stommen hos kennlarna Strömkarlens, Ulvus och Svedjekullen.

1973 importerade Agneta Reis tiken Braeduke Nalina. Hon hade sedan tidigare hanen Ulvus Dragon.

Kennel Nalina och Strömkarlens kennel är fortfarande aktiva och har tillsammans med ett flertal andra tidiga kennlar haft stor betydelse för rasen.

*Tibetansk spanieltik i England
före andra världskriget*

Lisbeth Sigfridsson (senare Högman) importerade 1975 Eng. S&N Ch Amcross Kam-Dar, uppfödd av damerna D Jenkins och M C Hourihane, ägd och visad till sin engelska championstitel av Paul Stanton. Lisbeth beskriver honom i en artikel i Hundsport Special 1988: "Kam-Dar var en synnerligen stor och substansfull hund. Han hade ett välutvecklat huvud med gott om plats för alla tänder och ett mycket stabilt temperament. Egenskaper som inte var helt självklara i Norden på den tiden."

När Monica och Björn Zollfrank, Zollis kennel, parade Amcross Kam-Dar med Kullabos Inzi (efter Braeduke Amondo-Chu och Braeduke Cu-Li Cu-Cu) föddes hanen S14299/78 Int & Nord Ch Zollis A-Bra-Ham. "Man kan säga att han genom en lycklig försyn kom att kombinera de bästa egenskaperna hos de i särklass mest inflytelserika engelska kennlarna Amcross (Jenkins och Hourihane) med Braeduke (Ann Wynyard)" – citat Lisbeth Sigfridsson, Hundsport Special 1988.

Braeduke Amondo-Chu's mormor, Hawaii-importen Eng Ch Braeduke Ama-Kuluh, var mor till particolourhanen Ch Ba-Ba som importerades av Monica Herjeskog 1969.

Den livmodersimporterade kull som föddes hos kennel Ulvus 1972 var den sista kullen efter Ch Ramblersholt Ram-A-Din, som anses vara stamfader till hela Amcross-dynastin. Resultatet blev bland andra Ulvus Argon, en av de första svenskfödda hundarna som blev internationell champion.

Lisbeth Sigfridsson skrev i Hundsport Special 1988:

Tibetansk spaniel är en härlig ras tycker inte oväntat anhängarna. "Rolig och fascinerande" menar uppfödarna. "En trevlig ras att döma" är ofta en kommentar från domarna, "tibetansk spaniel är så pigga och riktiga". Därmed inte sagt att rasen under sin relativt korta odysse i västvärlden någonsin har ansetts lätta att vare sig föda upp eller döma. Detta beroende på i första hand den i standarden så ofta efterfrågade lagomheten (lagom kan ju variera högst väsentligt för olika individer) – och så alla typer (här hörs en kollektiv suck från såväl uppfödare som domare).

Än idag kan man se att den tibetanska spanieln spretar åt olika håll i typ. Sannolikt av samma anledning som Lisbeth Sigfridsson skrev om i sin artikel 1988. Ordet *lagom* som kan stå för så olika saker hos olika personer. Därför är det viktigt att domare och uppfödare värnar om de rasegenskaper som är den tibetanska spanielns signum.

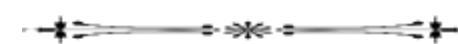
Det finns många fler hundar och kennlar som hade varit värda att nämna och som har sin plats i rasens historia. Här har endast ett axplock nämnts.

Int&Nord Ch Zollis Inter-Mez-Zo
Född 1979
Far till 24 champion

De viktigaste rasegenskaperna – vad gör en tibetansk spaniel till en tibetansk spaniel

Vissa särdrag är viktiga för att definiera en ras och skilja den från "hunden hund". Hos tibetansk spaniel är det dessa:

Storlek och proportioner

Formen på det förhållandevis lilla huvudet

Ovala mandelformade ögon med svarta ögonlockskanter

Lätt underbett

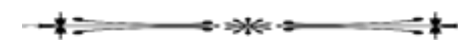
Små öron med lyft och behäng

Svagt böjda framben

Hartassar med fransar

Svensen buren i en båge över ryggen

Den dubbla pälsen med längre silkit täckhår och kortare tät underull

När man bedömer en tibetansk spaniel anses dessa egenskaper vara viktiga och utan dem uppvisar hunden inte de rasspecifika detaljer som gör den till en rastypisk tibetansk spaniel.

En av de viktigaste beskrivningarna i rasstandarden är kanske ordet "måttlighet". Den tibetanska spanieln ska inte på något sätt vara överdriven. Ordet "lagom" passar bra för att beskriva den idealiska tibetanska spanieln. Det är inte så att "mer är bättre". Detta betyder inte att den tibetanska spanieln är en medelmåttig hund, tvärtom! Dess kvalitet utmärks genom balans, avsaknad av överdrifter och framförallt, dess temperament och attityd.

En tibetansk spaniel tror inte att den är bäst
- den VET att den är det!

Utmärkt representant för rasen, hane

Utmärkt representant för rasen, tik

RASSTANDARD

FCI-nummer 231

FCI-standard på engelska publicerad
2015-06-24

FCI-standard fastställd av FCI
General Committee 2015-03-18

Översättning fastställd av SKKs
arbetsgrupp för standardfrågor
2020-09-18

Ursprungsland/hemland
Tibet (Kina)

Standardansvar
Storbritannien

Användningsområde
Sällskapshund

FCI-klassifikation
Grupp 9, sektion 5

Helhetsintryck

Tibetansk spaniel är en liten,
aktiv och alert hund. Helheten
skall ge ett välbalanserat
intryck.

Viktiga måttförhållanden
Kroppens längd skall något
överstiga mankhöjden.

Uppförande/karaktär

Till temperamentet är rasen
gladlynt, självmedveten och
mycket intelligent. Den är alert
och trogen men självständig.
Rasen kan vara
avståndstagande mot
främlingar.

KOMMENTARER

Helhetsintryck:

Den tibetanska spanieln ska ge ett välbalanserat, rektangulärt
intryck, fritt från alla överdrifter. Det förhållandevis lilla huvudet
ska bäras upp av en stark och välplacerad hals.

Viktiga måttförhållanden;

Kroppens längd skall något överstiga mankhöjden. För
illustration, se sidan 13.

Uppförande/karaktär:

Tibetansk spaniel är en glad, aktiv, alert och mycket intelligent
ras. Till temperamentet är den trygg, självsäker och
självständig. Den ska aldrig visa nervositet gentemot främlingar,
men kan däremot verka arrogant och avståndstagande.
Den är ofta aktiv i sitt intresse av vad som händer runt omkring,
men den kan även bli totalt ointresserad av sin omgivning och
ha blicken i fjärran, eller till och med blunda. I en utställningsring
får detta inte misstas för annat än totalt ointresse eller en helt
avslappnad attityd. Detta är typiskt för rasen.
I och med rasens glada och aktiva temperament, visas den bäst
på löst koppel och helt fristående.

Utmärkta huvuden, hanar

RASSTANDARD

Huvud

Huvudet skall vara litet i proportion till kroppen och bäras stolt. Det skall vara maskulint hos hanhundar, men inte grovt.

Skallparti

Skalle

Skallen skall vara lätt välvd, av måttlig bredd och längd.

Stop

Stopet skall inte vara djupt, men markerat.

Ansikte

Nostryffel

Nostryffeln skall helst vara svart.

Nosparti

Nospartiet skall vara medellångt, trubbigt med fylliga överläppar och utan rynkor. Hakan skall vara lagom djup och bred.

Läppar

Fylliga överläppar.

KOMMENTARER

Huvud:

Huvudet kan anses vara nyckeln till den tibetanska spaniels rastyp.

Ett könspräglad huvud är av yttersta vikt. Det får aldrig vara grovt och tungt. Huvudet ska vara litet i förhållande till kroppen med korrekta detaljer. Detta, tillsammans med ögonens form och placering, ger den tibetanska spanielsen det rastypiska utseendet av intelligens och mystik.

Ett rastypiskt huvud bör väga tungt i en domares bedömning.

Skallparti

Skalle:

Alltför toppig skalle

Alltför platt skalle

Perfekt välvd skalle

Stop:

Stopet ska vara markerat, men inte djupt.

Ansikte

Nostryffel:

Nostryffeln bör vara svart.

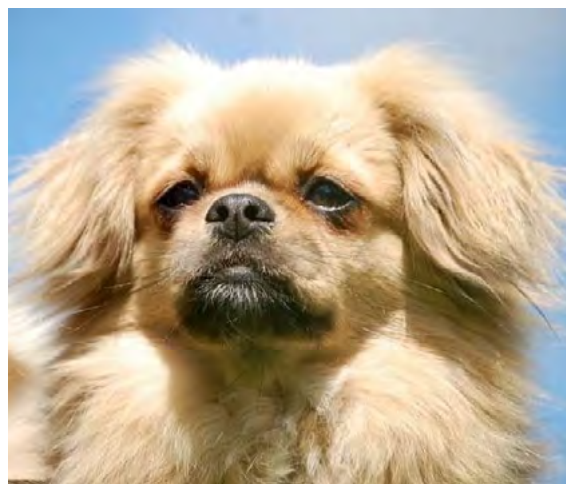
Hundar med diluterade pälsfärger kan inte ha svart nostryffel, och anses därför vara mindre önskvärda.

Nosparti:

Nospartiet ska vara medellångt och fylligt, med markerade noskuddar. Det ska vara fritt från rynkor. De schatteringar som pälsen kan bilda på nospartiet och i pannan är ytterst rastypiska och får inte förväxlas med rynkor.

En markerad haka ger nospartiet den trubbighet som önskas.

Utmärkta huvuden, tikar

RASSTANDARD

Käkar/tänder
Svagt underbett. Tänderna skall vara jämnt placerade och underkäken skall vara bred mellan hörntänderna. Komplettt bett är önskvärt. Tänder och tunga får inte synas när munnen är stängd.

Ögon
Ögonen skall vara mörkbruna, medelstora, ovala, klara och uttrycksfulla. De skall sitta tämligen brett isär men vara framåtriktade. Ögonkanterna skall vara svarta.

Öron
Öronen skall vara tämligen högt ansatta, medelstora och hängande. Hos den vuxna hunden skall öronen vara väl behårade. Det är önskvärt att öronen lyfts något från skallinjen, men de får inte vara för lätta. Det är otypiskt med lågt ansatta, stora eller tunga öron.

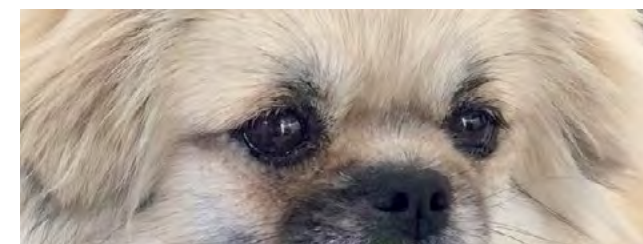
KOMMENTARER

Käkar/tänder:
Tändernas antal är inte det viktigaste. Viktigt däremot är ett litet underbett och att underkäken är bred och rak där hörntänderna möter överkäkens tänder. Rasstandarden säger att tänder och tunga inte får synas när munnen är stängd. Många anser dock att hunden ibland vid koncentration kan tappa underläppen. Denna "ovana" gör då att de undre incisiverna blir synliga.

Eftersträvt bett

Ögon:
Ögonen står för en viktig detalj för en tibetansk spaniels uttryck. De mörka, ovala, mandelformade ögonen med välpigmenterade svarta ögonkanter ska sitta tämligen brett isär men vara framåtriktade. Runda ögon anses otypiskt för rasen.

Korrekta mörka, mandelformade ögon med svarta ögonlockskanter

Öron:
Öronen ska vara tämligen högt ansatta, medelstora och hängande. De ska vara nätta och lyftas något över den svagt välvda skallen. Mycket önskvärt är fransar på öronen, som i regel blir längre med stigande ålder. Fransarna ska börja där örat fäster. Lika otypiskt som lågt ansatta och tunga öron är även alltför lätta, nästan flygande öron.

Öronen ska lyftas något över skallen och sluta ungefär i ögonhöjd, men fransarna får gärna bli hur långa som helst

Utmärkt representant för rasen, tik

Utmärkt representant för rasen, tik

Utmärkt representant för rasen, hane

RASSTANDARD

Hals

Halsen skall vara måttligt kort, stark och väl ansatt i skulderpartiet. Den skall vara täckt av en man eller "schal" av längre hår, mer markerad hos hanhundar än hos tikar.

Kropp

Kroppslängden, från manke till svansrot, skall vara något större än mankhöjden.

Rygg

Ryggen skall vara plan.

Bröstkorg

Bröstkorgen skall ha väl välvda revben.

Svans

Svansen skall vara högt ansatt, ha riklig plym och i rörelse bäras i en stolt båge över ryggen. I stående accepteras att hundens svans hänger ned.

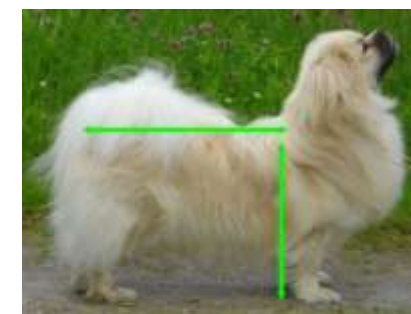
KOMMENTARER

Hals:

Halsen ska vara måttligt kort, stark och väl ansatt i skulderpartiet med en mjuk övergång. Längden på halsen i kombination med det något mindre huvudet ger den typiska siluetten för rasen. Halsen ska naturligt bäras stolt, även i rörelse. Intrycket kan förvillas av mängd och längd på pälsen som bildar schalen. Den måttligt korta halsen får heller inte förväxlas med en kort hals som beror på fellagd skuldra.

Kropp:

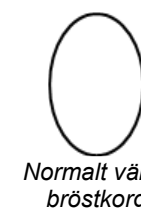
Tibetansk spaniel ska ha en välbalanserad kropp. Bröstkorg av god längd, med förbröst, välanlagd skuldra och starkt kort ländparti. Det är bröstkorgen som ska skapa den rektangulära formen och inte en lång länd. Balans och måttlighet är nyckelordet även här. Kroppslängden mäts från manke till svansrot och ska något överstiga mankhöjden.

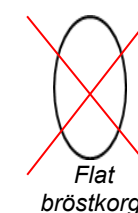
Kroppslängden ska något överstiga mankhöjden

Bröstkorg:

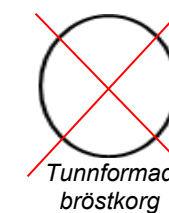
Bröstkorgen ska vara normalt välvd och av god längd samt ge stöd åt armbågen. Förbröset ska vara markerat. Fronten ska inte ge ett tungt intryck.

Normalt välvd
bröstkorg

Flat
bröstkorg

Tunnformad
bröstkorg

Svans:

Svansen ska vara relativt högt ansatt, vara måttligt böjd och bäras i en stolt båge över ryggen, där den oftast avslutas på ena eller andra sidan. Hårt rullade svansar och svansar som ligger platt mot ryggen anses otypiskt för rasen.

Utmärkt svans

Utmärkt representant för rasen, hane

Utmärkt representant för rasen, tik

RASSTANDARD

Extremiteter

Framställ

*Helhet
Benstommen skall vara måttlig.*

*Skulderblad
Skulderbladen skall vara väl tillbakalagda och fasta.*

*Underarm
Frambenen skall vara svagt böjda.*

*Framtassar
Hartassar som skall vara små och nätta med fransar mellan tårna. Fransarna är ofta längre än tassens. Runda s.k. kattassar är inte önskvärta.*

KOMMENTARER

Extremiteter

Framställ

Helhet:
Framstället ska vara fast med åtliggande armbågar.

Underarm:
Specifikt för rasen är den lätta böjningen av underarmen.

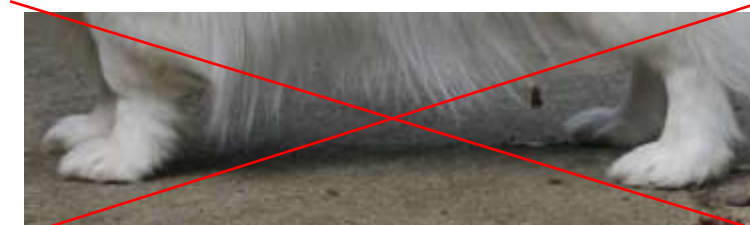

Lätt böjning av underarm

Framtassar:
Tassarna är en viktig rasdetalj både i sin form, som beskrivs som hartassar, och med sina fransar som kan vara längre än själva tassens. Håret på tassarna ska inte trimmas eller klippas. De ska vara parallella och framåtriktade både i stående och i rörelse. Man får se upp med en alltför vek mellanhand. En rund, så kallad kattass, är inte korrekt.

Korrekta hartassar med långa fransar

icke önskvärda runda kattassar utan fransar

Ung hane i rörelse

Tik med fria, raska rörelser, naturlig resning och stolt buret huvud

RASSTANDARD

Bakställ

Helhet

Bakbenen skall vara välkonstruerade och kraftiga.

Knäled

Knälederna skall vara måttligt vinklade.

Has/hasled

Haslederna skall vara lågt ansatta och bakifrån sett parallella.

Baktassar

Hartassar som skall vara små och nätta med fransar mellan tårna. Fransarna är ofta längre än tassens. Runda s.k. kattassar är inte önskvärt.

Rörelser

Rörelserna skall vara raska, fria, aktiva och parallella.

KOMMENTARER

Bakställ

Helhet:

En tibetansk spaniel ska i såväl stående som gående vara parallell och inte vare sig övervinklad eller underställd.

Knäled:

Knät ska vara välutvecklat men måttligt vinklat.

Has/hasled:

Sett bakifrån ska bakstället vara parallellt. Hasen ska sitta lågt och mellanfoten ska vara av moderat längd. Bakbenen ska aldrig placeras/sträckas ut bakom hunden i stående.

Felaktigt uppställd hund

Korrekt uppställd hund

Baktassar:

Se framtassar

Rörelser:

Rörelserna ska vara fria, raska och täcka mark med lätthet. Att hunden har resning med ett naturligt stolt buret huvud är viktigt, då rörelserna ska förmedla värdighet och självsäkerhet. En korrekt vinklad hund har bra steglängd med bra påskjut. Den ska röra sig med fasta armbågar och vara parallell fram och bak. Återigen ska ordet "måttligt" komma i åtanke. Överdrivet påskjut och överdrivna frambensrörelser är inte typiska. Ordet "brådslande" beskriver bäst snabbheten i steget, då det är lika otypiskt med både korta symaskinsrörelser som med ett alltför långt elastiskt flytande steg. Det korrekta rörelseschemat syns bäst om hunden visas på löst koppel.

Hund i rörelse med ett naturligt stolt buret huvud

Några av rasens många färger

Sobel, tik

Svart, hane

Rödsobel, hane

Tricolour (trefärgad), hane

Black & tan, hane

Rödsobel, tik

Particolour, tik

Particolour, hane

RASSTANDARD

Päls

Pälsstruktur
Täckhåret skall vara silkeslent, slätt i ansiktet och på framsidan av benen, medellångt på kroppen, men tämligen åtliggande. Underullen skall vara fin och tät. Öronen och frambenens baksidor skall vara väl befransade. Svansen och lårens baksidor skall ha riklig, längre päls. Rasen får inte vara överpälsad. Tikar tenderar att ha mindre päls och kortare man än hanhundar.

Färg
Alla färger och blandningar av färger är tillåtna.

Storlek/vikt

Mankhöjd
cirka 25 cm.

Vikt
cirka 4-7 kg

KOMMENTARER

Päls

Pälsstruktur:
Ett lika viktigt attribut som huvudet är pälsen. En tät mjuk underull täcks av vattenavvisande silktäckhår. Pälsen ska vara slät i ansiktet och på framsidan av benen. Rak med moderat längd på kroppen. Längre hår i schalen och på frambenens baksida. Svansen och lårens baksidor ska ha riklig, längre päls. Det ska finnas fransar på öron och tassar. Hundens kontur ska kunna skönjas även hos en fullpälsad individ. Det ska inte vara mer päls än att man kan se luft under kroppen och mellan frambenen i stående. Tikar är i regel mindre pälsade än hanhundar. Pälsen får inte trimmas. Tibetansk spaniel är en naturlig ras och varje spår efter sax eller trimverktyg i pälsen ska bestraffas.

Färg:
Det finns en fantastisk variation av färger i rasen. Det finns inga krav på att eventuella markeringar ska vara jämna eller jämnt utspridda på något sätt. Oavsett pälsfärg måste dock alltid ögonlockskanterna vara svarta. Vissa färger, vanligtvis leverfärgen, kan uppkomma av diluterat/utspätt pigment, och ger då ögonlockskanter som inte är svarta. Även om pälsfärgerna är tillåtna anses de därför vara mindre önskvärda. I den engelska rasstandarden påpekas att merlefärgen inte är accepterad på grund av att den förknippas med hälsoproblem. Detta har ännu inte antagits av FCI.

Storlek/vikt

Mankhöjd:
cirka 25 cm

Standarden gör ingen åtskillnad i storleken mellan hane och tik, men generellt förväntar man sig att hanen är något större. Storleken kombinerad med päls och huvud ska tydligt visa hundens kön utan att man ska behöva titta närmare. Oavsett kön ska dock huvudet alltid vara litet i förhållande till kroppen.

Vikt:
Eftersträvaransvärt är en vikt på 4-7 kilo.

Tibbar är glada, aktiva och alerta

Tibbar älskar att sitta högt och spana

RASSTANDARD

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter.

Nota bene

Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

Testiklar

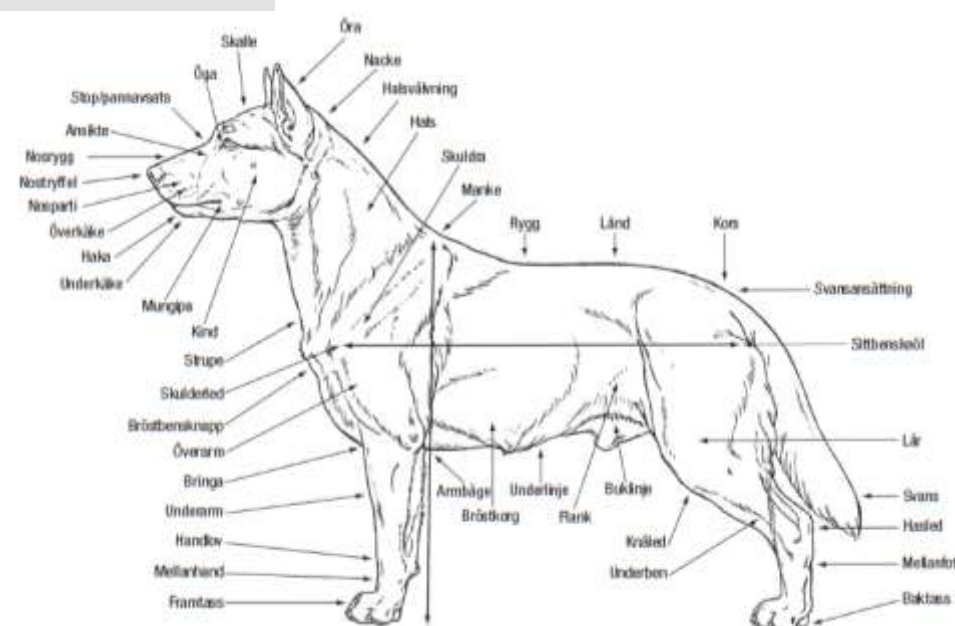
Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

KOMMENTARER

Fel:

Mindre önskvärt, som rasklubben vill ska uppmärksammas:

- Rädd, osäker eller nervös
- Avvikelser från rasstandardens vad gäller storlek
- Avsaknad av könsprägel
- Kort och kompakt kropp
- Stort och grovt huvud
- Toppigt alternativt äppelformat huvud
- För kort nos, nosrynka eller snipigt nosparti
- Allt för stort underbett
- Smal underkäke
- Tunga eller tänder visas vid stängd mun
- För tätt sittande ögon
- Runda ögon
- Ögonlockskanter med annan färg än svart
- Lågt ansatta, stora och tunga öron
- Platt svans
- För mycket eller för lite päls. Felaktig pälskvalitet
- Spår efter trimning eller klippning av pälsen

En tibetansk spaniel älskar sina vänner, stora som små

Kompendiegruppen har bestått av:

Patric Ragnarson
Pia Molin
Christina Fogel
Richard Ytterström

SSTS – Svensk Specialklubb för Tibetansk Spaniel, vill rikta ett stort tack till alla som ställt sina bilder till förfogande, och på annat sätt varit behjälpliga.

Detta kompendium får användas fritt av SSTS och SKK. Alla fotografers medgivande finns för publicering.

Tack för visat intresse!

